

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petilsor egyszeri hirdetésre
 15 T. Közlemények sora 40 T.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Karácsony ünnepén.

Irta dr. Szilávik Mátyás.

Szent karácsony ünnepe újra beköszöntött. Házainkban és templomainkban újból hangzik az angyali szózat: *A földön békeség és az emberekhez jóakarát!*

De hát van-e békeség a földön és van-e társas közéletünkben az emberekhez jóakarát!?

Bizony a világháború 4-ik karácsony-ünnepén sincsen. Mert hát örömeink és reményeink letarolva; sok hajlékban a bánat, a szenvedés, a nyomor, a küzdelem ütött tanyát; sok könnyből, sok sebből millió szív vérzik és várva várjuk naponként a szabadulás óráját ettől a vértusától és testi-lelki gyöttrődéstől.

Mint sötét felhőkkel bevont égből az első napsugár, úgy ragyogott elő a múlt év karácsony ünnepe előtt első fényjeizője az aggodások és remegések, imádságok és tusakodások között várt békeségnek a központi hatalmak és hű szövetségeseik békeajánlatot tettek ellenségeiknek. S mi volt rá a válasz? A tomboló elemek lecsillapítása s a béke olajágával kibocsátott fehér galamb helyett a kibocsátott hírnök a fekete holló volt, mely csak az ellenségeink által annyival nagyobb dühvel végzett pusztítások felett szálldosott nyugtalanul s magának a kiküldőnek semmi jó hírt nem hozott. Valamit mégis hozott. Ellenségeinknek azt a gonosz üzenetét: fel kell darabolni monarchiánkat és le kell tiporni a porosz militarizmust!

De a jóságos isteni Gondviselés büntető igazságossága ez alkalommal is győzött. Ellenségeink „gyalázatos bűnét” magával a bűnnel verte meg. A kucu-oláh leteperve, a hűtelen talián visszazorítva, s legnagyobb, de legtisztességesebb orosz ellenségünk a béke olajágával közeledik hozzánk. S míg a kelet felől immár dereng a béke hajnala, addig a nyugaton tovább tombol a zivatar és a népek feláldozzák magukat a kalmár anglius szemforgatásainak és a könnyűvérű francia hóbortjainak. A talián „sacro egoizmusa” azonban saját vérebe fulladt.

Tehát ma sincs békeség a földön. Az entente-jelszavak bolondító kultuszából a háború eddigi rettenetes áldozatai és tanulságai alapján ma sem józanodott ki a világ s a tartós béke garanciái ma sincsenek biztosítva. Úgy látszik, a Nyugat ma a barbár s a Kelet a kulturember. De bízunk a béke reményében, fegyvereink győzelmében s az erkölcsi világrend érvényében, mely meg fogja semmisíteni a nyugatiak gonosz szándékait és célzait. S míg ez megvalósul, addig nem lehet más a jelszavunk, mint: *Előre és kitartani!* Mert hát az erkölcs jogrendje, hogy ha az államok köletszerűen tiszteltben tartják egymás jogait, határait, ha bennük a nemzetiségek és vallásfelekezetek megfelelő érvényesüléshez jutnak, ha az egyének istenadta tehetségei kifejtéséhez mód és alkalom nyílik, akkor megvannak az igazi földi-békeség alapjai és feltételei. S az követi el a nagy bűnt, aki akár nemzetiségi izgatással, akár más hangzatos jelszóval az utcán és a csatatereteken az erkölcsi jogrendet labbal tapossa. Egyebekben az Isten kezében a jövő!

S van-e a karácsonyi angyali szózat második igazságaként „az emberekhez jóakarát” a mi földünkön s közelebről édes magyar hazánkban!? Bizonyára az sincsen eddigi háborús tapasztalataink szerint társas közéletünkben.

Mintha a keresztyénség, mint az isten-és emberszeretet krisztusi vallása általunk, bennünk és közöttünk naponként megcsúfoltatnék, — szinte csődöt mondott volna. Mintha a békeség fejedelme sohasem járt volna a földön és senki sem hirdette volna örök emberszeretetét és önfeláldozását az embereknek.

A háború első évében mintha jobbik eszében és érzésében megmozdult volna a világ. A szeretet, a jótékonyosság, az irgalom s a vallásosság mintha föltámadtak volna — sajnos, rövid időre — az emberek szívében. Később azonban a háború leggonoszabb fúriái törtek elő rejtekhelyeikből. Ma valóságos orgiákat ül az önzés társas közösségi életünk különböző rétegeiben. Kiveszett belőlük a szeretet, a szolidaritás érzete. Még a barátság kul-

tusza is megrendült. A világháborús drágaság és ezzel szemben hatóságaink tehetlensége örök szégyene keresztény társadalmunknak. Nem is szólva a sok érdemtelen és igaztalan vagyoni eltolódástól, némely rétegeknél és foglalkozásoknál a legridegebb érzéketlenség érezhető azokkal szemben, akik ma valóságos kálváriát járnak rettenetes anyagi helyzetükben. Országunk gerince: a készpénzfizetésből élő városi intelligencia az összeomlás előtt áll. Veszedelembe van e vezető osztály s ha ezen rövid időn belül nem segítünk, beáll a nagy katasztrófa. Szürke mártíromságában maga után vonja naponként az élet sok-sok terhét és gondját. Nem annyira a megyén, vagy a városházán, hanem a lateinerek körében: a nagycsaládú tanárok és bírák között kell az ú. n. „páriákat” keresni. S nem borzasztó-e, hogy ma sokan, még a városok között is, a háborúból s nem a háborúért és háborúnak élnek!? Fogyóban az erény, az energia, sőt sokaknál már maga a remény!

E rettenetes világháború későbbi fázisaiban a sok erény mellett még több bűnt és gonoszságot szült s nem is annyira a fronton, mint inkább az ú. n. frontmögötti területeken. Avagy családi állapotainknak megfelelőleg vannak-e ellátva éléskamráink? Hátha még hazakerülnek a lövész-árok lakói és meglátják a nálunk felfordult állapotokat?!

Bizony nincs közöttünk és mibennünk „emberekhez jóakarát”. Kormányválságunk sem hozta meg a szociális békét s a türethetőbb megélhetést. *Gyökerecs üjjászületesre* van szükségünk a világháború után mindannyiunknak. Föl kell emelnünk kinosan vergődő, sőt letörött intelligenciánkat rettenetes anyagi helyzetéből s az önzést a szolidaritásnak kell felváltania társas közösségi életünk összes vonatkozásaiban. Minden embernek személyes jogát, munkáját és hűséges szolgálatait meg kell becsülnünk, de nem egymásnak rovására és kárára. Át kell hidalnunk a nagy gazdagság és nagy szegénység mélységeit a szeretet és szolidaritás olajával és éltető melegével. Legyen e tekintetben a tartós és tiszt-

**CSEMEGÉK, CUKORKÁK
 LEGJOBB MINŐSEGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

**BODEGA
 FŐUTCA : TELEFON
 46. SZ. : 162. SZ.**

séges világbékét előkészítő karácsonyi ünnepünk valóságos határjelző s a világnakra, hazánkra és házainkra nehezedett gyilkos sötétségen vegyen erőt a karácsonyi mennyei világosság s a kiengesztelődés és megértés arany sugarával öntse el a világ minden táját, hogy abban hazánk minden hegye, völgye, halma és aranykalászos rónája visszhangozza a karácsonyi angyali szót: Dicsőség a magasságos menyekben az Istennek és *a földön békeség és az emberekhez jóakarát!* Úgy legyen!

Faragó József ünneplése a városi közgyűlésen.

Eperjes szab. kir. város közönsége dec. 19-ikén, szerdán délután tartotta meg IV. negyedévi rendes közgyűlését. *Ez a közgyűlés a szeretet, a munka, a becsület ünnepe volt. A képviselőtestület összes tagjai, dr. Obetkó Dezső kivételével tüntetőleg ünnepezték a szeretet, az önzetlen munka, a becsület inkarnációját, kiváló polgármestereinkben, Faragó Józsefben.* Akiben annyi az altruizmus, a szeretet polgártársai iránt, hogy ezekben a rettenetes háborús időkben, teljesen lemondva egyéni kényelméről, polgártársai megélhetésén, jólétén fáradozik éjt és napot egygyéte, akiben oly nagy a munkaszeretet, hogy nem tudja, mi az a pihenés s aki e tekintetben is követendő eszményképe mindnyájunknak, s akinek puritánsága, becsületessége országszerte hófehéren tündöklök: az méltó az ünnepeztetésre, polgártársai szeretetére, nagyra-becsülésére. És Faragó József ilyen ember! Tetőtől talpig férfi. Hatalmas kvalitásai-val mintegy rátermett a vezetésre, a kormányzásra. Fegyelmezett agyában gondolatok égnek, alkotások tervei forognak,

tetteiben a város és polgártársai érdekei vezetnek, tervei keresztülvitelében következetes. Szembeszáll minden előítélettel, még a népszerűtlenség fenyegető nyilait is elviseli, ha a város jóléte összeütközik az egyének önző érdekeivel. Hatalmas koncepcióit bölcs előrelátással, vasakarattal, férfias eréllyel valósítja meg. Munkatársai-val szemben szigorú; de melegen érző szíve gyöngéd figyelmével igyekszik családjuk megélhetési gondjait megkönnyíteni. Tisztviselőtársaitól sokat követel, de az igazi munkát, szorgalmat megbecsüli s az „én“, az egyéni érdek leküzdésében, háttérbe szorításában, a munkában ő jár elől a legjobb példával. Milyen örvényekbe sodródott volna városunk hajója, milyen veszedelmes zátonyokra jutott volna ezekben a borzalmas időkben, ha a kormányosnak nem lett volna oly élesen látó szeme, olyan vas karja, oly rettenthetetlen bátorsága és oly melegen dobogó szíve a hajó népe iránt?! S ha nem lettek volna mellette olyan derék, szorgalmas munkatársak, mint ami városi tisztviselőink, élükön a mindnyájunk által tisztelt és becsült helyettes polgármesterrel: *Magyar Józseffel.* Minden jóérzésű eperjesi polgár hálát adhat a Gondviselésnek, hogy a háború borzalmas viharai közepette Faragó József erős karjára, világos eszére, melegen érző szívére, hatalmas akaraterejére és kristálytisza becsületességére volt bízva városunk hajójának kormányosa! Mint exponált állású köztisztviselő, aki tetteiért felelős és felelőségre vonható, a legmesszebbmenő kritikának van kitéve. Ezt nem vonta kétségbe soha senki. Ő maga férfiasan, nyugodtan állja is ezt a kritikát, s ez méltó is az ő egyéniségéhez. De méltatlan hozzá, az igazsághoz és a férfiasághoz a sugdosás,

az úton-útfélen, pipaszó mellett, titkosan elhangzó mende-monda, meggyanúsítás, „úgy hallottam“, „úgy értesültem“, „azt mondják“-féle pletykázás, amely ellen nincs módjában védekeznie, mert a kezdeményező mindig homályban marad, felelős szerkesztője az ilyen kósza híreknek soha sincs. Szülője az ilyen híreszteléseknek a legtöbbször a rosszakarat, a sértett hiúság vagy még gyakrabban a megsértett egyéni érdek. És az a csodálatos, az a bántó, hogy mindig akadnak emberek, akik felülnek az ilyen meggyanúsításoknak, sőt továbbítják őket anélkül, hogy megkérdeznék az illetőtől: vállalja-e híreszteléséért a felelőséget, vagy utánaajárnának az igazságnak. Így érik aztán mérgezett fulánkok fájó megbántások a szeplőtlen lelkű, tisztakezű, puritán vezető embereket. Ezekre az alattomos, rosszlelkű gyáva kritikusokra alkalmazhatók Gyóni Géza ezen szavai: „Csak egy éjszakára küldjétek el őket, a pártoskodókat, a vitézkedőket, gerendatöréskor szálkakeresőket, az uzsoragarast fogukhozverőket, a hitetleneket s az üzérkedőket...“ Csak egy napra tették volna le kezükbe a város kormányzását akkor, amikor néhány kilométernyire bőmbölk az ellenség ágyúi, s amikor pánikszerű félelem uralkodott a lelkeken. Csak egy napig lett volna rájuk bízva ezer és ezer ember élelmézése, amikor meg volt szüntetve a közlekedés, az áruszállítás s amikor minden élelmicikk beszerzése oly rettenetes nehézségekbe került. Csak egy napig ültek volna a hatalmi székben, amikor ezer meg ezer katona vonult keresztül a városon s mindegyiket el kellett látni lakással, meleg szobával, élelemmel. Csak egy napig kellett volna lemondaniok minden kényelemről, minden önzésről. Hogy bújtak volna

TÁRCA.

Angliának.* Irtá: Vajanský.

*Kevély sziget! A föld golyóját
Erős karokkal átövezted,
Háromszáz millió éhes hindu
Előtted porba hullva reszket.*

*Birodalmadnak végtelenjén
Le nem nyugszik az Isten napja,
Száz tenger vize a te büszke
Acélváraidat ringatja.*

*Nem kardod hódít, de arany lánc...
S hová kegyetlen lábad lépett,
A szabadságnak vége ott már,
Rabokká változnak a népek.*

*S hatalmadtól megittasodva
Visszadobnád — óh Britannia —
Felszabadított véreinket
Ázsia véres karóira?*

*De jaj neked — óh Britannia! —
Gögd az Isten uja rövja:
A márványtenger sziklaszirtjén
Törött a tengernagy hajója.*

* Az 1877. évben a bolgárok érdekében viselt orosz-török háború végeztével konfliktus támadt Anglia és Oroszország között, mely majdnem háborúra vezetett. Ekkor írta V. e költeményt, mely Anglia háborúskodása miatt újra aktuálissá vált.

*Még béke van, és már a végzet
Vészes csapást zúdít fejedre,
Egy más hajódnak szöke népét
Fogadja márványtenger medre.*

*Még a kozák kopjára dölve
Nyugodtan gondolatba mélyed,
Már a háborgó tenger habján
Pusztul ezernyi ifjú élet.*

*A rabnépek is ébrednek
S a szabadság arany sugára
Áthatol magas Himaláján
S reá tűz majdan Indiára.*

*Felszabadító — büszke név ez!
Áldás az elnyomottnak jötte, —
Feleszmél Gangesz félvad rabja,
Ujjongva térdet hajt előtte.*

*Kevély sziget! Reád ború száll,
Sülyedő krétapartjaidra
Vészjóslón a titokzatos kéz
„Mene, thekel, upharsin“-t írja.*

Többsz.: M... SZ.

A mai színészet és a közönség.

Faragó Ödönnek, a kassai Nemzeti Színház igazgatójának ezen a címen tartott Széchenyi-köri felolvasása iránt utólag is nagy érdeklődést tapasztaltunk a közönség körében. Csak kedves szolgálatot vélünk tenni azáltal, hogy a felolvasásnak ígért ismertetése helyett — a szerző

szívességéből — magát a felolvasást egész terjedelmében leközzöljük:

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Egy szokatlan és új térre vezetem Önöket. Felolvasásom címe: „A mai színészet és a közönség“; méltóztatnak gondolni, hogy ez a kis tanulmány szorosán összefügg a háborús átalakulásokkal. Az emberiség élete, gondolkodása mindenkor érdekfeszítő tárgya a tanulmányoknak. Korszakot alkotó átalakulások, válságos idők alatt kétszeresen tanulságos a népek életének és gondolkodásmódjának figyelemmel-kísérése.

Ha visszatekintünk az elmúlt három esztendőre, úgy érezzük, hogy béke sohasem volt és hogy mindig így éltünk, ahogy ma. A háború első idejének mámore elvette az emberiség józan gondolkodó- és ítélőképességét. Gondoltuk volna-e akkor, hogy ez a véres haláltánc ennyi erőt raboljon el az emberiségtől? Őszintén lelkesedtünk, anélkül, hogy meg tudtuk volna magyarázni, miért? A városok jellege átalakult. Új törvények, közadakozási felszólítások, különböző rendszabályok, figyelmeztetések jelentek meg. Mindenkit érdekelt a háború! Ebben a mámore időkben senki sem vette észre a bilincseket, a mindjobban szűkülő jogok eltiprását. Hadiállapot uralkodott világszerte; a személyes jog megsértésének ítéltek volna pár hónappal ezelőtt, amit később csodálatos megadással túrtak. Az emberi természet hihetetlenül simu-

össze megrémülve, fázva; hogy esküdtött volna mind-mind: „Magyar vérem ellen soha-soha többet... De ne folytassuk! Megfelelt nekik férfiasan, nyíltan Faragó József a szerdai közgyűlésen, amikor beszámolt a város közlélményéről a háborús évek alatt. Ez a jelentés, ezek a számok, ezek a tények beszélnek, cáfolnak, bizonyítanak. Beszélnek a polgármester emberfeletti munkájáról, körültekintéséről, kormányzótehetségéről, a helyettes polgármester és a tisztviselők önzetlen nagy munkásságáról; cáfolják az alaptalan rágalmakat, rosszakaratú híreszteléseket; bizonyítanak a polgármester és a tisztviselők puritán jelleméről, önzetlenségéről. Ezt állapította meg az egyesített szakosztály is a maga javaslatában. S még ekesszólóban, még ragyogóbban a két illusztris felszólaló képviselő: *Szinyei Merse* István v. b. t. t. és *Liptai* Lajos főesperes. Mindkettőnek a hangjából ki lehetett érezni az igazság erejét, a meggyőződés rendíthetlenségét, az őszinte tisztelet, igaz szeretet melegét, mellyel Faragó József polgármester iránt viseltetnek s azt a nagy elismerést, amelyet éreznek Magyar József h. polgármester és a többi városi tisztviselő iránt. Nagy súlya van annak, amikor egy olyan nagy tekintélynek, megyeszerte rajongó tiszteletnek és szeretetnek örvendő, puritán ember, mint amilyen Szinyei Merse István, teszi le a hódolat, a szeretet babérkoszorúját a képviselőtestület nevében Faragó József lábaihoz, s tesz bizonyosságot arról, hogy Felsőmagyarországon egy város sem fejlődött oly gyorsan modernné, egy város sem volt úgy ellátva élelemmel, mint Eperjes, s ebben Faragóé a főérdem. Mély benyomással van az egy közgyűlésre, ha egy

olyan igaz, objektív ember, mint Liptai Lajos főesperes, akit beszédében, cselekedeteiben sohasem vezet más, mint az igazság és a közérdek, a lelkesedés és lángoló szeretet hangján méltatja Faragó érdemeit, higgadságát, bölcsességét a háború rettenetes izgalmi között. Mindketten azt indítványozták, hogy a képviselőtestület fejezze ki határtalan bizalmát, nagyra-becsülését és igaz szeretetét Faragó József polgármester és Magyar József h. polgármester iránt. Felszólalásaikat tomboló lelkesedés, tapsvihar, percekig tartó éljenzés követte. Ebben az extázisban, a polgármester iránt megnyilatkozó mélyeséges bizalomban az igazság győzedelmeskedett az intrikák, a szeretet az önzés, a becsület a gonoszság, az őszinteség az alattomoság felett. Faragó Józsefnek ez a nap a legszebb emlékei közé tartozhatik. Ha az ember becsületes, hűséges munkájával, önzetlenségével ilyen sok igaz embernek akkora tiszteletét, elismerését, szeretetét tudja kiváltani, akkor érdemes tovább dolgozni nemes célokért, mások javáért, a közért. A magunk részéről szívből gratulálunk Faragó Józsefnek a közgyűlésen megnyilatkozott határtalan tiszteletéhez, szeretetéhez, de még inkább gratulálunk Eperjes város közönségének Faragó Józsefhez!

A közgyűlés tárgysorozatának egyes pontjainál a képviselőtestület változatlanul fogadta el a tanács, illetőleg az egyesített szakosztályok javaslatait. Dr. Obetkó Dezső módosító indítványával minden egyes pontnál visszatetsztést keltett, amely gyakran viharosan tört ki a képviselőtestületi tagok részéről, a szavazásnál minden egyes pontnál egymagára maradt. Hogy a közlélmény milyen óriási forgalommal járt, milyen emberfeletti munkát végzett a polgármester és a tisztikar, azt ékesen bizonyítják a polgármester jelentésének alábbi

számadatai: az összes kiadás az élelmickek beszerzésénél kitétt: 5.750,000 kor.-t, az összes bevétel 5.924,000 kor.-t, a maradvány 249,000 korona. E maradványra nézve a közgyűlés akként határozott, hogy rendelkezési alpra fordít: 200,000 kor.-t, népkönyvtári élelményre 15,000 kor.-t, tisztviselők jutalmazására 15,000 kor.-t, a közlélmény háromévi anyagának feloldozására a közlélmény további kezelésére 10,000 kor.-t, szegénysorsú középiskolai tanulók felruházására 5000 kor.-t, a fennmaradó összeget pedig további közlélményi költségek fedezésére. A közgyűlés a polgármester lelkes, frenetikus éljenzésével kezdődött s ezzel is végződött.

KÖZIGAZGATÁS.

Vármegyei közgyűlés. Sárosvármegye törvényhatósága dec. 21-ikén tartotta rendes negyedévi közgyűlését, melyen a távollévő főispán helyett Tahy József alispán elnökölt. Az alispáni jelentés felolvasása után a vármegyei igazoló-választmány tett jelentést a megejtett időközi bizottsági tagválasztásokról és indítványt az újabb megüresedett tagsági helyek betöltése iránt. Majd a közigazg. bizottságból kilépő 5 tag tag helye s a Szmeccsányi Jenő leköszönése folytán megüresedett tagsági hely került betöltés alá. Titkos szavazás útján 1919. végéig megválasztottak a volt tagok, s a leköszönés folytán megüresedett helyre 1918. végéig br. Ghillány Imre választott meg. A tárgysorozat további folyamán tárgyalás alá került a nemzetiségi kérdés országos rendezését s a magyar szupremácia biztosítását célzó javaslat, amelyet dr. Csatóy Ágost bizottsági tag és társai már a mult közgyűlésen terjesztettek elő. A javaslat tanulmányozására kiküldött bizottság előterjesztett javaslata fölött vita támadt, melyben Ágoston Károly, dr. Csatóy Ágost, Gerbery Sándor és dr. Rosenberg Teofil bizottsági tagok vettek részt. Végül is a közgyűlés egyhangú határozattal elfogadta a betervezett következő indítványt: „A vármegye közönsége, méltányolva az előterjesztett indítvány megokolását s főleg, miután az a meggyőződése, hogy állami intézmé-

lékony, mint a nád, hajlik, amerre éppen az áramlat szele fújja. Magával és társaival egyaránt elhitheti, hogy meggyőződésből és a maga akaratából cselekszik. Így lettünk minden vonalon harcpártiak.

Ebben a zürzavarban, a tenger közepén, egy ütött-kopott roncson didergett a vidéki színész is. Erőtlenül és bártortalanul, minden evező nélkül nyomorgott a sok ember a ladikban. A vidéki színészet az elmúlt 20-25 esztendőben olyan hatalmas lépésekkel sietett a nyugati kultúra színvonalára, hogy a színész büszke örömmel nézhetett szét az országban, mert minden nagyobb vidéki színház versenyképes volt akár milyen hasonló városú külföldi színházzal szemben. Állapota, anyagi helyzete, művészi törekvése, mind ez olyar: fokra emelkedett, hogy a pálya bátran kiállotta a versenyt bármelyik kulturfoglalkozás nemes törekvéseivel. A vidéki színészet rég elmúlt nagyjai ha bepillantottak volna az előrehaladott fiatalság eredményteljes munkálkodásába, büszke örömmel mondhatták volna el azt, hogy nem hiába szenvedtek gyertya- és petróleumvilágítású színpadokon; a magyar kultúra ereje erősen ült a színészet szekerén. Elértük 20-25 év alatt a rendszeres munka-beosztást, a nivós műsort, a magyar írók lendületes fejlődését, az éves fizetéseket, a rendes kulturáéhoz szükséges feltételeket.

És ebben a boldog fejlődési korszakban ránkjött az árvíz és a mi szekerünk ladikká vedlett át. Thespis kordéja összetört s a tenger

közepére dobta a könyörtelen végzet. És ebben a háborús zajban, lármában a színigazgatók vesztett fejjel zárkóztak be az odúikba és ott hagyták a színészeket támasz és oltalom nélkül. Senkiben sem volt bátorság arra gondolni, hogy ilyen időkből színházra is lesz majd szükség.

A színészek összeálltak és csoportonként járták a népes, vásári piaccá átvedlett kávéházakat és fanyar képpel énekelték a hazafias harci dalokat! Szégyene volt ez a színészetnek, az Országos Színészegyesületnek, magának a nemzetnek, amely így hagyta tényérpénzen élni a színészeit. Ezekben a fékevesztett időkből végre megemberelte magát a kultusz-kormány és ráparancsolt a színházakra: tessék azonnal játszani! Előkeresték Bem apó lomtárba került szózatát, aki 1848-ban a színészeknek nem engedte meg a katonáskodást, hanem utasította őket a játszásra.

— Kell az elfáradt léleknek egy kis lelki pihenő — mondotta.

Lassan összeszedelődtek az igazgatók. Ámde kinek volt bátorsága ilyen időkből a saját anyagi veszélyére nekiindulni a bizonytalan vakságnak? Bölcs együgyűséggel és sok buzgalommal visszaszaladtak a proporcionális időkből, onnan merítették erőt és nem a jövőből és megalakították a konzorcionális társulatokat. Igaz, hogy a színészek kétségbeeső helyzete már őket is kényszerítette a gyors cselekvésre. Vagy megmaradni igazgatóknak, vagy a színészek maguk induljanak neki a

kilátástalan jövőnek; hiszen élni kell! Összeállottak tehát konzorcionális alapon szervekedni s csüggedten és nehéz lépésekkel indultak a bizonytalan időnek. Ekkorra esett a felolvasónak is az a kötelezettsége, hogy a Kassai Nemzeti Színházat megnyissa. 1914. szeptemberében kellett volna a társulatnak Kassán összejönnie, de a júliusi hadüzenet felbomlasztotta a gyönyörű terveket és szeptemberben itt állottam férfiszínész nélkül, mert mind elment katonának. Közben eljöttem Kassára erőt meríteni a jövő kialakulásához, de bizony itt nem valami szimpatikus fogadtatásban részesültem, úgy hogy ha a kishitűekre hallgatok, ki tudja, hol volnék most? Amikor azonban láttam a csüggedőket — a város hasonlított egy szép temetőhöz, ahol csupa rendezett családi kriptá van —, visszamentem Budapestre és elhatároztam, hogy amibe befogtam, annak a végére járok. Vagy — vagy! És gyors munkával, energiával — nem törődve semmi anyám-asszonyos beszéddel — fix alapon elhoztam az új társulatot és megkezdtém Kassán az előadásokat 1914. október 31-ikén.

Mindezeket csak az emberi szimptomákért említettem meg. Eleinte bizony nehezen indult meg a kordé és minduntalan csak direkción bukásának gyászzenéjét hallottam dúdolni. A funerátorok igen szerettek volna temetést rendezni, de ez sehogysem sikerült nekik, még akkor sem, amikor 1914. december 2-ikán elillantunk az orosz elől: felsőbb rendeletre, de

nyeinknek s a közfelfogásnak a háborús megrázkódások szülte szükségképeni módosulása a magyar nemzet ősi jogainak hatékonyabb körülbástyázását parancsolólag megkívánja, az országgyűlés két házához s a m. kir. kormányhoz előterjesztést intéz az iránt: hogy

I. a nemzeti akaratnak a Trón zsámolyánál már most adjon ünnepélyes kifejezést s kívánja az önálló magyar hadsereg felállítását, gazdasági fellendülésünk összes feltételeit, hathatós magyar külképviselést, az Ausztriához való viszonyunk öszinte, becsületes szabályozását.

II. Tisztelettel kéri a magyar törvényhozást, hogy I. a be nem vált 1868: XIV. t.-c. hatályát szüntesse be, illetőleg oly törvényhozási intézkedéssel pótolja, mely — a nem magyar anyanyelvű polgártársakat illető, a közéletben általánosan elismert jogoknak meghagyása mellett — a magyarságnak történelmileg elismert jogai ellen intézett alattomos támadásoknak elejét veszi. E tekintetben külön is hangsúlyozza annak szükségét, hogy törvényes rendelkezéssel biztosítsák az, miszerint a törvényhatóságok tárgyalási nyelve csak a magyar lehessen;

2. hasson oda, hogy az egységes nemzeti állam ellen irányuló illegális nemzetiségi törekvések legszigorúbban megfékeztesse;

3. intézményesen biztosítsa a magyar anyanyelvnek a közszolgálat minden ágazatában intézkedő hatáskörben való kizárólagos használatát és az összes, bármily néven nevezendő iskolákban oly mértékben való intenzív tanítását, hogy ne legyen egyetlen népiskolát végzett ember se, aki a magyar nyelvet műveltségi fokához képest szóban és írásban teljesebben ne bírja;

4. intézkedjék az iránt, hogy minden tanító kötelesnek a lehető legrövidebb idő alatt módnyújtassék a magyar nyelvnek az előző pont értelmében való elsajátíthatására, valamint, hogy az iskolát végzettek magyar nyelvtudása megfelelő intézmények útján tovább fejlesszessék.

III. Atyafiságos barátsággal kéri az ország összes törvényhatóságait, hogy ezen határozat fölött tanácskozzanak s azt a törvényhozásnál és kormányánál hathatósan támogassák.

Több kisebb érdekű ügy letárgyalása után a gyűlés 1/12 órákor véget ért.

nem a mi jókedvünköl. Hiába, nem szeretem a temetési dalokat, az én zenei hajlamom az induló, a csatakürt felé megy.

A közönség lassan visszajött és egyidejűleg megindult a színházbajáró kedv; belátták, hogy nem hazafiatlanság színházba járni, mint ahogyan ezt az álhazafiak hirdették. Sőt! Hiszen a színház előjár a jótékonyosság gyakorlásában, magának csak a megélhetést kívánja biztosítani, a fölösleget odaadja a jótékonyosság oltárára és azonfelül szórakoztat is. Halott Bem apónak igaza lett! A színházak kezdtek éledni, csak még a magyar írók nem találták meg azt az aranyigazságot, hogy háborúban dolgozz úgy, mint békében! Mindennek úgy kell maradnia, de dolgozni fokozottabb erővel, energiával, vasszorgalommal kell, csak így tarthatunk lépést a fronton küzdő testvéreinkkel... A háborúszülte irodalom gyorsan letűnt; nem is volt benne semmi értékes, ne is törődjünk hát vele. A színműirodalom termékei egyoldalúak, hézagok voltak. Még sajnálatosabb, hogy a legkiválóbb tehetségek sem voltak képesek olyan magaslatra emelkedni, aminőt tehetségük révén elvárhattunk volna. Leszállottak az utca, a nagyközönség igényeinek a színvonalára. Sikereket óhajtottak elsősorban és így kénytelenek voltak áldozatot hozni a színvonal rovására.

Ahogy eltűntek ezek, úgy tűnt el — és ez már sajnálatos következménye a háborús alakulásoknak — a régi irodalmi, színházi közönség és helyet adott az újnak, amely

KÖZJÓTÉKONYSÁG.

E címen új rovatot nyitunk lapunkban. Itt fogjuk közölni mindazon adományokat, amelyeket magánosok vagy testületek sárosvármegyei vagy eperjesi jótékony célra lapunk útján vagy másként felajánlanak. Ez a rovat mintegy a közönség szíve dobogását fogja visszatükröztetni: megérik-e azok, akik meleg szobában, kényelemben élnek, a fázók, a didergők, az éhezők elnyomott sóhajait; akiknek az élete napsugaras, derült, mosolygós, átsugározatnak-e valami melegséget, valami derűt azok lelkébe, akiknek életege beborult, felhős s akiknek szeme könnytől ázik; — érzik-e kötelességüket a vagyonosok, a jómódban élők azok árváival, hozzátartozóival szemben, akiknek atyjuk, férjük az itthonmaradottakért szenvedett hősi halált; — meg tudjuk, meg akarjuk-e örökíteni külsőleg is az elesett hősök emlékét, virággal, szeretettel borítjuk-e jeltelen sírjaikat? Ez a borzalmas idő rettenetes végleteket állít szemünk elé: a gyors és mérhetetlen meggazdagodás mellett ott látjuk a szegénységet, a nyomort. Figyelemmel fogjuk kísérni, teljesíti-e mindenki kötelességét, eleget áldoz-e a jótékonyosság oltárára. Karácsony hetében, a szeretet közelgő ünnepén nyílik meg az új rovat. Hisszük és reméljük, hogy mindenki szívébe belopózik a mindenséget átható szeretet, megnyílnak a szívek és az erszények.

A Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete e lapok szerkesztőjének 9000 koronát adott át, mely következőleg került felosztás alá:

Beteg és sebesült katonák karácsonyára	K. 500—
Sárosvármegyei hadiárvának segély	4000—
Vak katonáknak	1000—
Eperjesi vöröskereszt-kórháznak	500—
Eperjesi izraelita népkonyháznak	500—
Hadisír-alapra	500—
Vakok eperjesi intézetének	1000—
Eperjesi hadiárvának	1000—
	K. 9000—

A sárosvármegyei hadiárvának alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. dec. 19-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 64,901-95
Fekete Béla szolgabíró útján: Baran	10—
András szokolyi lakos	10—
Kupecz József kavocsáni lakos	40-40
Harvan Mátyás, bíró	60—
Vanyó Anna lemesi	100—
Szuhovics Józsefné lemesi	11-30
Mizsicskó Jenő vargonyi g. k. esperes által beküldött összeg	15—
Kánya Béla csércsi körjegyző által beküldött összeg	4—
Máthé Ede körjegyző útján: Sviszták Istvánné adománya	20—
Wieszt Gyula bártfavidéki körjegyző útján: Pasztircsák Adámné által befizetett összeg	10—
Az EPERJESI LAPOK útján: Spanyol György adománya	8—
Ugyanannak útján: Fábian Gyula karácsonymezői r. k. tanító gyűjt. Fekete Béla lemesi szolgabíró útján: Böszörményi János sárosbogyáni lakos adománya	50—
(Ezzel gyűjtése 4356 kor. 93 fillérre emelkedett.)	
Vetter Sándor ladomérvágásai körj. küldött	39-20
Nagysáros község adománya	100—
Olysó községben a „Hazafias képeket terjesztő vállalat“ által eladott képek árának 10%-a	10—
	Összesen: K. 65,389-85

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt **adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért** — a hadiárvának nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. dec. 19. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékének elnöke.

Az eperjesi hadiárvának alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

Feldmann Adolf	50—
Theisz Ármin újévi üdvözlések megváltása címén	10—
Fuchs Márk	20—
Sárosvárm. Gazdák Fogyaszt. Szövetk. dr. Rosenberg Teofil útján	1000—
Gerő Mihály	50—
	összesen .. .. . 1130—

A gyűjtés eredménye dec. 22-ikén K. 40,052-23
Eperjes, 1917. december 22. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek: A gyűjtés eredménye dec. 22-ikén K. 3619-56
Eperjes, 1917. december 22. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

élnivágásával gőzerővel törtetett előre, amelynek minden új volt, amely mindent megrohant, de legfőként a szórakozóhelyeket. Vele együtt azonban óriási a szellemi fogyasztás; a kereslet az új művészi élvezetek iránt egyre nő és ez nem fog már visszaféjldni; a szép, a jó és az okos iránti hajlandóság megvan bennünk és ezért minden elnézést megérdemelnek. Ne nézzük mi, régi kulturáltak, szánakozóan az újonnan jelentkező polgári társadalmat, amelynek főerénye lett íme: a tanulni-akarás, a régi kulturáltakhoz való hasonlatosság iránti törekvés. A régieknek sok bűnük volt, az újaknak sok erényük van. Csak egy példa: Hol volt arra eset a béke éveiben, hogy egy Shakespeare-előadásra összegyűlt volna 200 ember is a színházban? Ma zsúfolt nézőtér előtt hirdethetjük és taníthatjuk Shakespearet, csak az a baj, hogy a konzorcionális színházak nem teljesítik ilyen irányú kulturhivatásukat és azon missziójuknak, hogy a közönséget neveljék, nem igen tesznek eleget.

Színházi szempontból a közönség ma még csak a **színházbajárást** élvezi; a szintársulatok művészi nivója általában olyan alacsony fokon áll, hogy **mást** nem is élvezhet. Ennek azonban nem ők az okai; olyan okokra kell ezeket visszavezetnünk, amelyek nem újkeletűek, nem háborús okok. Régi bűne ugyanis a magyar színművészetnek: az ellenőrzés hiánya. Pedig most az új közönség nevelésénél olyan fontos feladatai lennének a vidéki színházaknak, ame-

lyek a magyar társadalom kulturáltóságának fejlesztésében lennének meg az eredményüket. Ehhez legelsősorban az lenne szükséges, hogy a városok az összes színigazgatókat kötelezzék, a régi, a fix-fizetéses állapot visszaállítására. Mert tudniok kell, Hölgyeim és Uraim, hogy a konzorcionális társulatok, ahol a színigazgató nem intézkedhetik önállóan, ahol a színészek az urak, csak a jövedelemzaporításra gondolnak és nem az előadások nivójára, a műsor tartalmára. Szóval ma, amikor a színházak anyagilag talpraállottak, művészetiileg a kordé korszakába sülyedtek vissza. Ez tisztán háborús szerzemény, amely most évtizedekre megbénította a vidéki színészet fejlődését.

Felületes lett a színház, mint az új közönség, mert ha az előbb említett egyetlen erényét elveszjük, akkor felületesnek mondhatjuk őket. Az árakat ők srófolták fel és fenyegethetett bennünket bármilyen veszedelem, az emberek egy része nem tudott kedvteléseiről lemondani. Ez az új közönség nem mint ember érdekes, hanem mint tömeg. A hirtelen meggazdagodás ekkora vihara még sohasem zúgott végig a világon. Egyelőre a színpadnak nem sok baja lesz vele, hanem a nézőtér fog vele bajlódni, mert dupla pénzen elkaparított színházjegyeivel, neveltelenségével, türelmetlen, izgatót érdeklődésével zavarja a fegyelmet publikumot.

(Vége köv.)

□□□

Az epe
héten a köv
Sárosvárm.
dr. Rosen
Agyűjtés er
december
Eperjes, 1

Hadiala
által létes
következő
Feldmann A

Eperjes, 1

A Sáros
dr. Horváth
ronát és új
10 koronát

A város
megváltása
zete és Th
városi kórhá
10 kor.-t és
adományozt

A harc
csonyára
Gyula 50 k
lyért hálás
dizsárné em

A kator
kisasszony
Józsefné 5

Újévi ü
Theisz Ármi
eperjesi ev. g
javára, mely
szőni az elm

A népk
dák Fogyasz
Fraenkel La
Alfrédné úr
István úr új
koronát, az
Dezső úr (Bá
dr. Lakner
Maléter Istvá
úr 20—20
tézete és T
megváltások
izr. Nöegylet
mányokat h

Az epe
nák karác
Tauth V. 20
Friedländer
50 kor., dr.
alapítvány
ságának gy
171 kor. 44
gyűjtése 377
ben eszközü
50 drb fehé
Alice 15 k
Aladárné 20
Kirchmayer
15 lit. dió,
főszolgabíró
sége 100 ko
25 kor., lem
által 240 k
gyűjtése 25
Boroszló 49
Sztehlo János
Alsósebes és
Molitorisz Is
50 kor., özv
megyei Gazd
dr. Csátary A
Szántó Zsigr
jegyző gyűjt
49 kor. 20
bab, 2 kg.
Ostópaták
mölcs, Szent
59 kor. 90 fil
burgonya,
gazdasszony
melegítő, 4
védő, 6 pár
Putschalkó
adományért
Ernőné.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:
 Sárosvárm. Gazdák Fogyaszt. Szövetk.
 dr. Rosenberg Teofil útján .. 500.—
Agyújtás eredménye 1917.
 december 22-ikén .. .. K. 53,343.60
 Eperjes, 1917. december 22. FARAGÓ JÓZSEF,
 kir. tan., polgárm.

Hadialap. Az Eperjesi Kereskedők Társulata által létesített hadialapra az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:
 Feldmann Adolf .. .. 50.—
 Eddigi gyűjtésünk 1904.38
 Összesen 1954.38
 Eperjes, 1917. december 18. HOLÉNIA BÉLA s. k.,
 elnök.

A Sárosvárm. Jótékony Nőegyletnek dr. Horváth Ödön karácsony alkalmából 30 koronát és újévi üdvözlők megváltása címén 10 koronát adományozott.

A városi kórház javára újévi üdvözlők megváltása címén az Angolkisasszonyok intézete és Theisz Ármin 10—10 koronát; s a városi kórház karácsonyfájára egy asszony-zsúr 10 kor.-t és dr. Janicsék Józsefné 5 koronát adományoztak.

A harctéren küzdő katonáink karácsonyára beérkezett adományok: dr. Schmidt Gyula 50 kor., Pálesch Árpádné 10 kor., melyért hálás köszönetet mond özv. Semsey Bol-dizsárné elnök.

A katonák karácsonyfájára az Angolkisasszonyok intézete 10 kor.-t és dr. Janicsék Józsefné 5 koronát adományoztak.

Újévi üdvözlők megváltása címén Theisz Ármin úr 10 koronát adományozott az eperjesi ev. gyámint. nőegylet diakonissza-alapja javára, mely nemesszívű adományt hálásan köszöni az elnökség.

A népkonyhának. A Sárosvárm. Gazdák Fogyasztási Szövetkezete 500 kor.-t, özv. Fraenkel Lajosné úrnő 100 koronát, Ardó Alfrédné úrnő, Gerő Mihály úr, Szinyei Merse István úr újévi üdvözlők megváltásaként 50—50 koronát, az ev. Nőegylet és dr. Grossmann Dezső úr (Bártfa) 40—40 koronát, Tahy József úr, dr. Lakner Árpádné, dr. Flórián Károlyné, dr. Maléter Istvánné úrnők és dr. Maibaum Arthur úr 20—20 koronát, az Angolkisasszonyok intézete és Theisz Ármin úr újévi üdvözlők megváltásaként 10 koronát adományozott az izr. Nőegylet népkonyhájának. A kegyes adományokat hálásan köszöni az elnökség.

Az eperjesi sebesült és beteg katonák karácsonyára beérkezett adományok: Tauth V. 20 kor., girálti Mikulás bácsi 57 kor., Friedländer Gyuláné 30 kor., Adler Samuné 50 kor., dr. Piller Dezső 100 kor., Ghillány-alapítvány 200 kor., Hernádszokoly előjáróságának gyűjt. 33 kor. 10 fill., Somos község 171 kor. 44 fill., Davidovics Manó körjegyző gyűjtése 377 drb fehérnemű, sároskőszegi körben eszközölt gyűjtés 40 l. bab, 30 kg. liszt és 50 drb fehérnemű, N. N. 50 kor., Moskovics Alice 15 kor., Hartmann L. 10 kor., Bánó Aladárné 20 kor., Szinyei Merse István 20 kor., Kirchmayer V. 50 kor., özv. Both Gyuláné 15 lit. dió, 2 lepedő és 10 kor., Bánó Árpád főszolgabíró gyűjt. 50 kor., lemesi járás közönsége 100 kor., Kisidai János abosi bíró gyűjt. 25 kor., lemesi fiókegylet dr. Piller Dezső elnök által 240 kor., Szakmáry Géza főszolgabíró gyűjtése 25 kor., Sárosbogdány, Vargony és Boroszló 49 kenyér, 120 drb fehérnemű, dr. Sztelho János 20 kor., dr. Janicsék Józsefné 5 kor., Alsósebes és Sebesvárálja 60 drb fehérnemű, Molitorisz Istvánné 10 kor., Glück M. Ternye 50 kor., özv. Piller Sándorné 100 kor., Sárosmegyei Gazdák Fogyaszt. Szövetkezete 500 kor., dr. Csátary Ágoston 20 kor., Varró Mariska 3 kor., Szántó Zsigmondné 20 kor., Sescavnyiczki I. körjegyző gyűjt.: Gergelylaka 19 drb kenyér és 49 kor. 20 fill., Megye 7 drb kenyér, 31 kg. bab, 2 kg. mák, aszalt gyümölcs és 12 kor., Osztopatak 29 kenyér, 18 tojás, aszalt gyümölcs, Szentmihályfalva 34 kenyér, 1 kalács és 59 kor. 90 fill., Somosújfalva 23 kenyér, 1 1/2 mm. burgonya, Terebő 23 kenyér, Keczerlipócz gazdasszonyai 68 kenyér, Széman M. 4 hasmelegítő, 4 mellvédő, 2 pár érmelegítő, 6 nyakvédő, 6 pár keztű, 2 pipa, 2 tombolajáték, Putschalkó Marianne 5 kor. Mindezen kegyes adományért hálás köszönetet mond **Görgey Ernóné.**

Egy kanál zsír! Az eperjesi ev. Gyámint. Nőegylet egy, illetőleg két család részére, akiknél nagy számmal találhatók iskolásgyermek, egy-egy kanál zsírt kért s gyűjtögetett. Megnyitott a jó szívek s nemsokára körülbelül 39 kg. gyűlt össze zsír, liszt, dió, bab, borsó, cukor, krumpli stb., a mit karácsonyi adományként Vogel Béláné egyleti alelnöknek egyik diakonisszánkkal a két nyomorban levő családnak átadott. Amennyiben egyesek még szívesen akarnak egy-egy kanál zsírt vagy más használható adományozni, hálás köszönettel fogadja az egyesület. Eddig csak a pillanatnyi szükségén lett segítve; hihetőleg még több nyomorúságban sanyalódó fog jelentkezni, akiket s gyermekeiket, a jövő nemzedéken keresztényi kötelesség segíteni. A jószívű adakozók adományait Vogel Béláné öngyűjtéséhez juttassák el. **Mayer Endre, e. titkár.**

A Katona-otthonnak egy asszony-zsúr 10 koronát adományozott.

Karácsonyi adományok. Rosenwasser Leo helybeli kereskedő 100 koronát, Klein Ferenc kereskedő több doboz cigarettahüvelyt és pipát, Lux Mihály 10 pár harisnyát, Friedmann Samu és Lanesz Lajos különféle játékszert adtak át a rendőrkapitánynak a városi szegények s a katonák között való kiosztás céljából. A rendőrkapitány az adományokat olyan szegények között osztotta ki, akiknek a legkisebb ajándék is örömet szerzett s akiknek nevében a rendőrkapitány hálásan köszöni a szeretetadományokat.

Ev. diakonissza-alap. Özv. **Schroepfer** Antalné úrnő, néhai férje emléke megörökítésére az eperjesi ev. Gyámint. Nőegylet diakonissza-alapja javára 200 koronás alapítványt tett, amely nemesszívű adományáért legőszintebb köszönetet mond dr. Sztelho Jánosné elnök, Mayer Endre titkár, Vogel Béla pénztáros.

Az Eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet javára a következő nemesszívű adományok folytak be: 100 kor. Schwarz Árpádné úrnőtől, 20 kor. Meliőríz József úrtól, 20 korona dr. Flórián Károlyné úrnőtől, 10 kor. N. N.-től, amelyekért őszinte, hálás köszönetet mond az elnökség.

Szegény gyermekek felruházása. Az Első Eperjesi Szegény Gyermekek Felruházó Asztaltársaság hadi-árvái felruházására újabban a következő adományok érkeztek: 50 kor.-t: Gregor Endre és neje; 10 kor. és 6 sapkát adott Ambrózy Béla; 20 kor.-val: Grosz Náthán, Bein Simon, Klein Jenő, Klein és Zimmermann; 10 kor.-val: Wohl Ignác, Friedman Simon, Buchbaum Jakab, Spira Miksa, Lefkovits Mór, Herbst Gyula, Wohl Izidor, Moskovits Lipót, N. N., Sternbach József, Kovaliczky Pál, Stopniczky Mór, Goldstein Adolf, Hartmann Gyula, Bartha Kálmán, Lefkovits Mór (Kissáros), Vogel Herman, Farkas Ignác; 5 kor.-t: Tauth Viktor.

A vakok karácsonyfájára a következők küldtek adományokat: Ritter János 6 kor.-t, Schönwiesner Jánosné 10, br. Uslar-Gleichen Ottóné 25, Ágoston Károly 10, egy asszony-zsúr 10, Feldmann Adolf 20, Fuchs Márk 20, Ardó Alfrédné 25, Spira Miksa 20, Putschalkó Marianna 5, özv. Sítányi Lajosné 10, Meliőríz Ilka 10, özv. Piller Sándorné 50, Reisinger Margit 5, Angolkisasszonyok zárdafőnöknője 5, Kaveschán Józsefné 5 kor.-t. Ezenkívül az intézet céljaira adakoztak: Piller Dezsőné 100 kor.-t, Stávorszky Ferenc 682, Kissóczy Mátyásné 10, Kisidai J. bíró gyűjt. 25, Tahy Józsefné 20, dr. Janicsék Józsefné 4, Gerő Mihály 30, Bán Bertalan 30, Bárkány Leo 20, Meliőríz József 20 kor.-t. A Sárosvm. Gazdák Fogyaszt. Szövetkezete az intézetet 1000 kor. adományban részesítette és Müller Izidor tojás- és vajkereskedő az intézet tojás- és tejtermékszükségletét mindenkor kedvezményesen áron szállítja, miáltal szintén támogatja az intézetet. Az intézet igazgatósága és a vak növendékek ezen nemeslelkű támogatóknak leghálásabb köszönetüket fejezik ki. — **Helyreigazítás.** A f. hó 9-ikén tartott teasteélyen tévesen dr. Mute felülírtéseként kimutatott 30 koronát dr. Müller Bertalan ügyvéd úr volt szíves adományozni.

□□□

Előfizetési felhívás.

1918. évi január 1-jével lapunk 43-ik év-folyamába lép. E hosszú idő folyamán az EPERJESI LAPOK rendíthetetlen hűséggel szolgálta Sárosvármegye minden közügyét s ellentéteket nem keresve, hanem inkább kiegyenlítő, igyekezett közrehatni hazánk ezen exponált végvárának társadalmi, kulturális és gazdasági előhaladásában. Ez a szellem fogja vezetni az EPERJESI LAPOKAT továbbra is, hogy minden egyéni érdek félretolásával töltsen be azt a nagy missziót, mely a független sajtónak nemes hivatása. Ennek a munkának támogatására hívjuk fel megyénk egész közönségét.

Az EPERJESI LAPOK előfizetési ára:
 egész évre .. .. 12 kor.
 félévre .. .. 6 "
 negyedévre .. .. 3 "

Az „Eperjesi Lapok”
 kiadóhivatala.

HIREK.

Utolsó kívánság.

A galíciai határon, egy táborig kórházban az éjszaka csöndjét nyoszörgés zavarja meg. „Felleségem... gyermekem... hangzik egy szenvedő ajakáról. Utána hosszú sóhaj: „En Istenem... én Istenem...” Egy fiatal főorvos lép a beteg ágyához, hogy megtudja kívánságát. A szenvedő, kinek súlyos tüdőelvése van, lázban égő szemét a fiatal főorvosra emeli, majd melléből e szavak törnek ki alig hallhatóan: „Érzem, orvos úr, hogy meg fogok halni; teljesítse kérem utolsó kívánságomat”.

„...Magyarország N... falujában lakik feleségem két kis gyermekével. Mielőtt meghalnék, látni akarnám őket...” Az orvos fejét a sebesült mellére hajtvva, hallgatta ronszolt tüdejének kihagyó, ziháló működését. „Bizson barátom — fordult hozzá — önnek élnie kell családjáért! Fialat szervezete legyőzi a súlyos kórt. Szeretteit azonban idehivatjuk, mert a lelkiöröm nagyban elősegíti a beteg test gyógyulását.” A sebesült ifjú magyart orvosa biztató szavaival nem csalhatta meg. Leolvasta annak ráncolt homlokáról, hogy mi vár reá... Lesoványodott, átlátszó kezével lemondólag intett.

A napok multak. A sebesült állapota mindinkább rosszabbra fordult. Erői fogytak. Csak a belső érzés, hogy szeretteit még látnia kell, — mielőtt elmegy a nagy útra, melyről nincs visszatérés, — tartotta benne a kialvó életet.

Ha kínjai percekre csökkentek, tisztult gondolatai haza szálltak. Kis falujába, szegényes, de boldog, csendes otthonába. ... Mikor az esti harangszó mellett, mezei munka után családja körébe tért, oly meglepődöttnek érezte magát, Munka és család számára két elválaszthatatlan világot képeztek! Az egyik kiegészítette a másikat. E háború elszakította övétől, akikért élt és dolgozott. Pedig élni, dolgozni, boldogítani oly édes, oly jó volt... Kikerült oda, ahol az ember „számmá” fajul. Gyilkolja, pusztítja gyermekek atyját, anyák fiát. ...Azóta csak egyszer látta szeretteit, — mikor szabadságon volt. Most... talán holnap, ha Isten úgy akarja, másodszer fogja látni őket. mióta e világ lángokban áll. És bizonyosan utoljára...

„Megérem-e a holnapot...?” sóhajtott a szenvedő. A nehéz órák lassan multak. Végre eltelt az utolsó nap is, mely szeretteitől elválasztotta. Éjszaka lett. Hosszú, kínos, — lázas éjszaka. E sötét, reménytelen éjszakában azonban lelke megtalálta azt a láthatatlan Erőt, „kit titkon érző lelkünk óhajtva sejt...” Ez „Erő” az „Isten”, kit ha nem találunk meg, beteg, haldokló testünk magával ragadja „nemesebb

részünket" is a reménytelen sötétségbe, melyből nem találunk kivezető utat.

A sebesült magyar szenvedései között — e sötét éjszakában — érezte, hogy megéri a nap felkeltését... Látni fogja életének napsugarát: feleségét, — gyermekeit. Ily gondolatok között elaludt, — először szenvedései óta. Az álom, a halál ikertestvére megszüntette testi kínjait.

...Reggel lett. 1917. december 25-ike. A tábori kórház jégvirágos ablakain keresztül az erőtlen téli nap egy haldokló magyar katonára veti első sugarait. Ágya mellett egy fiatal földmíves-asszony térdepel négyéves kis fiával. Karján még csecsemő leánykáját tartja. ...Két reszkető kéz emelkedik fejük fölé. Egy elszálló lélek utolsó visszhangja mozgásba hozza a magyar katona vértelen ajkait: „Dolgozzatok és imádkozzatok... úgy boldogok lesztek... „Alig érteni, mit utolsó erőivel mondani akar. A szerető hitves azonban megéri, — szívébe zárja e szavakat. Kéblére szoritva két gyermekét s haldokló férjére borulva, zokogva ezt mondta: „Te elhagysz bennünket a szeretet ünnepén! Mikor a családok oly boldogok szoktak lenni. — Utolsó szavaid erőt öntenek belém. Megmutatják az „élet útját“, melyen haladni akarok s gyermekeimet erős karod híján is úgy vezetni, hogy derék, hasznos emberekké legyenek. Istent féljék, munkát, embereket és a hazát egyaránt szeressék!“

Ki tudja, a haldoklóknak lelkéhez hatottak még e szavak...? Arcvonásai többé nem e földi élet szenvedéseit mutatják. Hideg nyugalom ül rajtuk. A jól betöltött élethivatás tudatában leike haláltusa nélkül hagyta el földi hüvelyét: a porrá leendő testet. Ki fly útravalóval látta el hátrahagyottait, nyugodt lelkiismerettel válhatik meg az élettől. — Mert nem élt hiába!

Bielek M. László.

Aranylakodalmom. Az enyiczkei földesúri lakban f. évi december 18-ikán boldog ünnepet ült megyénk egyik előkelő családja: a Kirchmayer család és legszűkebb rokonsága. Boldog büszkeséggel ünnepelte annak a napnak félszázados fordulóját, amikor Kirchmayer Gerő oltárhoz vezette nemeslelkű élete-párját, Dapsy Irmát, hogy osztozzanak az élet minden öröme-bájában. A Gondviselés e ritka kegye jóleső örömmel tölt el mindannyiunkat, akik ismerjük Kirchmayer Gerő tiszteletet parancsoló, rokonszenves lényét, ismerjük nemes, nagy szívét, s akiket lekötve tart annak az őszinte, kimagasló egyéniségnek varázsa, mely sohasem lankadó hévvel szolgálja hí magyar lelkének legtisztább meggyőződését. S jól esik, ha arra a másik jubiléusra gondolunk, akinek fenkölt gondolkodású, gyöngéd lénye gondolatban és érzésben öröklé egybeforrott férje sorsával, szolgálván ezzel a saját és élete-társa tökéletes, irfgyelt boldogságát. Köszöntjük mi is a jubiléus párt s kérjük további életükre a Gondviselés áldását!

Gönerth Béla giráti kir. járásbíró, ki a mozgósítás óta katonai szolgálatot teljesít, a signum laudis tulajdonosa, mint hadnagy ment ki a harcra, most a századosi rangot érte el és egy menetzászlóalj parancsnoka lett Skutariban.

Lelkigyakorlatok tartatnak Jézustársasági atya által az Angolkisasszonyok „Sancta Maria“-intézetében dec. 29., 30. és 31-ikén, melyre az Oltáregylet és a Mária-kongregáció tagjait és az eperjesi hölgyeket tisztelettel meghívja az intézet.

Karácsony első napján tartandó református istentisztelet d. e. 1/2 12 órakor az ev. templomban **Perényi Zsuzska** énekművésznő fog szólót énekelni.

Választmányi ülését tartotta a Sárosvárm. Általános Népművelőegylet dec. hó 17-ikén. Erről — térszűke miatt — csak a jövő lapszámunkban referálhatunk.

Hálaadó istentisztelet. A kong. izr. hitközség f. hó 29-ikén d. e. 11 órakor hálaadó istentiszteletet tart a magyar zsidók emancipációja törvénybeiktatásának 50-ik évfordulója alkalmából.

Új állásban. **Lukovich** Aladárt, a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület ügyvezető-titkárát az Országos Magyar Földbérlet-egylet ügyvezető-igazgatójának hívta meg. Új állását február 1-jén foglalja el.

A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése. A belügyminiszter a karácsony s az újév alkalmából dec. 23-ikán és dec. 30-ikán a vasárnapi munkaszünetet olyképen felfüggesztette föl, hogy ezeken a napokon az árúsítás este 7 óráig szabad.

Az eperjesi 1. sz. posta-táv. hivatalnál hadikölcsön

6%-os állami járadékra 9660 fill.

5 1/2%-os " " 9170 " áron

még folytatónlag jegyezhető.

Karácsonyi ajándékul legalkalmasabb

LEVÉLPAPIROS

KÖSCH ÁRPÁD cégéjé kapható. :: ::

Halálozás. **Maczejko** Rezső piricsei (Szabolcs vm.) k.-tanító, dec. 12-ikén, életének 22-ik évében Somoson meghalt. Temetése a r. k. egyház szertartása szerint dec. 14-ikén ment végbe osztatlanul megnyilatkozott részvét mellett. **Maczejko** Mátyás somosi k.-tanító a fiát, **Maczejko** Gyula fricsi plébános pedig öccsét gyászolja benne.

Jelentsük be a kilincseket s az ajtóvereteket! A rendőrség kéri a közönséget, hogy a házanként kiosztott kilincs- és ajtóveretekre vonatkozó bejelentési lapokat a saját érdekében pontosan kitöltve haladéktalanul szolgáltatassa be Halmi tb. rendőrkapitánynál.

Legalkalmasabb és legolcsóbb karácsonyi és újévi ajándékok megtekinthetőek a Stehr-féle könyvkereskedés kirakataiban.

A „Vasárnapi Ujság“ december 16-iki száma pompás képeket közöl olaszországi offenzívánkról, az „Új művészcsoporth“ kiállításáról a Nemzeti Szalonban, Ambrus Zoltánról otthonában, a mult napok nagy havazásáról. Szépirodalmi olvasmányok: Pekár Gyula regénye, Vargha Gyula Verlaine-fordítása, Berkes Imre novellája, Szöllösi Zsigmond tárcája, Balla Mihály cikksorozata az amerikai dollárkirályokról stb. Egyéb közlemények: Zádor István művészi rajza a breszt-litovszki várról s a rendes heti rovatok. — A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára negyedévre 10 kor. Megrendelhető a VASÁRNAPI UJSÁG kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a KÉPES NÉPLAP, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Tanfolyamok Kassán. A kassai m. kir. állami felsőipariskola igazgatósága értesíti a közönséget, hogy az ipariskolában 1918. jan. 3-ikán dinamókezelői tanfolyam nyílik meg, mely heti 10 órával 1918. március közepéig tart. Ugyanakkor lokomobil- és cséplőgépkészítő tanfolyam is kezdetét veszi, mely 1918. március 30-ikáig tart.

Karácsonyi és újévi ajándéknak alkalmas tárgyak legolcsóbban, nagy választékban beszerezhetőek **Kösch** Árpád cég írószer- és papírkereskedésében, melynek kirakataiban azok megtekinthetők.

Művészi sikerek. A Széchenyi-kör dec. 5-iki zeneestélyén tudvalevőleg Kolbay Sári és Ildikó nővérek is közreműködtek s a két hölgy szerepléséről s annak fényes sikeréről lapunk elismerő szavakkal emlékezett meg. A Rimaszombatban megjelenő két lapársunk: a GÖMÖR-KISHONT és a GÖMÖRI UJSÁG reprodukálva lapunk kedvező kritikáját, örömeinek ad kifejezést a művészi siker fölött. Utóbbi lapársunk így ír a két nővérről: „Kolbay Sári és Ildikó neve városunkban és jó messzire terjedő vidékünkön igazán művészi jelentőségű fogalomná fejlődött már. Kezdehették a nem mindennapi kvalitás méltatását édesanyjuknál, özv. Kolbay Sándorné úrnőnél, ki maga is istenadta tehetségével sok dicsőséget aratott az énekművészet terén.“ Ennek olvasása — eszmetársulás útján — egy másik művészi sikert juttatott eszembe. Netto 23 évvel ezelőtt a besztercebányai nőegylet jótékonyági bazarja alkalmával felállított arénában műkedvelői előadás keretében, az én sajátjütemű, éneketekkel tarkított vígjátékom került színre „*Álnév alatt*“ címen. Ketten rendezték, az egyik rendező Kolbay Sándor volt. A személyek közül Margit főhercegnő szerepét Majtán Eliz k. a. adta. Nehogy dicsekvéssel vádoljanak, sietek kijelenteni, hogy az én darabomnak „művészi“ sikere abból állott, hogy a próbákon való ismerettség révén — két házasságot eredményezett. Br. Springendorfi személyesítője elvette a csinos *naivát*, a Margit főhercegnő szerepét játszó műkedvelő-primadonna pedig a *rendező*t hódította meg. Azt hiszem: egyfelvonásos vígjátéktól két Hymen-lánc szép rekord s lehet művészi sikerről beszélni. Kolbay Sándor később elnöke lett a rimaszombati törvényszéknek. M...sz.

Rokkantak segélyezése. A társadalom áldozatkészsége lehetővé tette, hogy a Szurmayer Sándor-alapból és a honvédelmi miniszter rendelkezésére álló egyéb pénzekből a honvédelmi miniszter a segélyezést megkezdhesse. Ennélfogva a honvédség, a népfelkelés és csendőrség ama tisztjei s lelkészei, tisztviselői, valamint tiszt- és tisztviselőjelöltjei, akik a háborúban rokkantakká lettek vagy hadisérülteké váltak és segítségre szorulnak s a kérelmezés idején katonai szolgálatban nem állanak, továbbá a háborúban hősi halált halt, sebesülés vagy hadifáradalmak következtében elhalt honvéd, népfelkelő, csendőrtisztek, lelkészek, tiszt- és tisztviselőjelöltek segítségre rászorult özvegyei és árvái segélyezés iránti kérvényeiket a honvédelmi miniszterhez benyújthatják. A kérvények szerkesztésének megkönnyítése céljából úrlapok vannak a honvéd állomásparancsnokságoknál, melyek díjtalanul beszerezhetők. A kitöltött úrlapok a községi előjáróságoknál nyújtandók be. Az előjáróság haladéktalanul felterjeszti a honvédelmi miniszterhez a kérvényeket.

Török ifjak a kisszebeni magy. kir. földművesiskolánál. A török földművelésügyi minisztérium a tudományos mezőgazdasági és kertészeti kiképzés céljaira ifjakat küld hazánkba, hogy itt megfelelő kiképzésben részesülvén, a török birodalom földművelésügyét szervezzék, fejlesszék. Fenti célzattal érkezett a magyar földművelésügyi minisztérium révén a kisszebeni m. kir. földművesiskolához is hat török ifjú, hogy a kétéves előkészítő tanfolyamon úgy a középiskolai, mint a gazdasági tárgyakból olyan mérvű kiképzést nyerjenek, hogy a gazdasági akadémiákon tanulmányaikat minden fennakadás nélkül folytathassák. Midőn a testvér török nemzetnek tanulmányúzó ifjait örömmel és szeretettel látjuk hazai iskoláinkban, egyben őszintén óhajtjuk, hogy az itt tanultakat sikerrel fordíthassák hazájuk fejlesztésére és a török-magyar barátság erősítésére.

Sárosvármegyei Gazdasági Egyesü-

letünk életének lüktető erejét f. hó 17-ikén megtartott évi közgyűlésén fényesen mutatta be. Ezt megelőzőleg rendes havi igazg.-választmányi ülés volt, amely az elnöknek ama bejelentésével kezdődött, hogy Lukovich Aladár ügyv.-titkár hozzá intézett levelében beadta lemondását, — kérve mielőbbi felmentését. Az elnök meleg, elismerő szavaiból, melyek ezúttal még nem a végső búcsúszók voltak, ki lehetett érezni azt, hogy mennyire sajnálja a lemondott titkárnak a távozását, aki gazd. egyesületünknek oly sokoldalú és nagy munkarejű tisztviselője volt mindvégig. Bujanovics Gyula alelnök és Dobránszky János ig.-vál. tag hasonló értelemben szólaltak fel. További jelentésekből megtudtuk, hogy a Sárosvármegyei Takarékpénztár, Eperjesi Bankegylet, Lukovich Aladár és Pulszky Imre új alapítotagoknak léptek be, ami egyenként 400 kor. alapítványi tőkegyarapodást jelent az egyesület számára. Majd a folyó ügyekre kerülve a sor, titkár az új adókról referált. Illetékes helyen nyert s itt leadott információi e téren figyelemreméltók voltak. Ezután folyó ügyek tárgyalattak. Ezt követte a közgyűlés. Megnyitás után, napirend előtt Bujanovics Gyula szólalt fel. Egy igen szép, keresetlen s mindnyájunk szívéből fakadó méltatást hallottunk e felszólalásban, amelyben Piller Kálmánt aposztrofálta, aki tudvalevőleg immár 20 év óta az egyesület elnöki tisztségét osztatlan bizalom mellett tölti be. E fordulónál lehetetlen közömbösen elhaladni s meg nem hajlítani előtte az elismerés zászlaját s pillanatra meg nem állani azon sikerek és érdemek előtt, melyeket ő húszévi elnöksége alatt, áthatva a legnagyobb ügyeszeretettől, korát meghazudtoló szellemi és testi frissességgel és rátermettséggel halmozott össze a köz javára. A méltató szónok minden szavából kicsendült az, hogy nemcsak barát barátjához, de egy verzátus gazda szakavatott gazdatársához szól. Piller Kálmán szokott szerénységgel válaszolt, midőn minden érdemét a rideg kötelesség súlyosztójában igyekezett eltüntetni. Szavaiból azonban mindenki kiérezhette azt, hogy e hivatásos mezőgazda egész lelkével csüngött a gazd. egyesületen s meleg szeretettel tartotta ütőerén kezét. Mi sem fáj jobban neki, mint az, hogy bizonyos állami szervek mellett a gazd. egyesület önrendelkező jogköre és tevékenysége oly nagy mértékben meg van bénítva, ami miatt az egyesületben lappangó erő a maga elé tűzött cél érdekében távolról sem érvényesülhet. Ezek után úgy a saját, mint alelnök társainak nevében a közgyűlés rendelkezésére bocsátván az elnökséget, kérte lemondásának elfogadását. Arról persze a jelenlevők hallani sem akartak. De mielőtt választásra került volna a sor, a titkár előterjesztette az 1916. évi zárszámadást, melyet a pénztári vizsgálat kifogástalannak talált. A pénztári eredmény 30,731 kor. 18 fill. bevétellel szemben 15,834 kor. 77 fill. kiadást és 14,196 kor. 41 fill. megtakarítást tüntet fel. Az egyesület vagyona 1916. év végén 49,153 kor. 20 fill.-t tett ki. A folyó évi zárszámadások a legközelebbi közgyűlésen lesznek bemutatva. Az 1918. évi költségeloirányzat a jövő eshetőségek tekintetében is a legnagyobb gonddal van összeállítva, habár így is 1217 kor. hiányt volt kénytelen rejtüntetni, amelyet államsegély útján remél pótolhatni. — A titkár által előterjesztett évi jelentés egész terjedelmében az egyesület lapjában lesz közölve. Szép és lendületes munka, amelyről itt csak annyit jegyzek meg, hogy e jelentés nemcsak az egyesület évi működéséről számol be, hanem mezőgazdasági életünk és nyomorúságunk minden fázisáról is hű képet állít elénk, mi több — az annyira óhajtott békére való áttérés esetére is igen meg-

szívlelendő problémákkal és tennivalókkal tájékoztat bennünket. A közgyűlés rendelkezésére bocsátott elnöki és két alelnöki tisztség rövid időre árván maradt. Választási elnöknek Bujanovics Gyula indítványára Koós Béla főispán lett megválasztva, aki a bizalom elől nem tért ki, hanem a választás tartamára elfoglalta az elnöki széket és az őt jellemző magyaros és szabatos szavak kíséretében utalva a lelépett elnök kiválóságára, melyet rövid itteni tartózkodása alatt a maga részéről is tapasztalt, ismét Piller Kálmánt ajánlotta az elnöki tisztségre. A tüntetően egyhangú választásnak deferálva, Piller Kálmán újból elfoglalta az elnöki széket s mind a főispánnak, mind pedig a közgyűlésnek meleg köszönetet mondott a bizalomért, melyért cserébe minden erejét szenteli majd az egyesület javára. Tahy József alispán indítványára köztetszés között ismét báró Ghillány Imre és Bujanovics Gyula lettek megválasztva alelnököknek, mint akik a közelmúltban magas állásukban kifejtett támogatásukkal a legnagyobb hála alá kötelezték le maguk iránt az egyesületet. Az igazg.-választmány csak annyiban szenvedett módosítást, hogy a régi tagokhoz még négy új tag: Koós Béla, Faragó József, Péchy Imre és Schwarz Árpád lettek beválasztva. Számvizsgáló-bizottságba Bánó Aladár elnökle alatt Kirchmayer Vilmos és Dobránszky János tagok kerültek. Kakúsz Béla halálával megüresedett ügyészi tisztséget a közgyűlés dr. Müller Bertalan ügyvéddel töltötte be. Az egyesület pénztára a Sárosvármegyei Takarékpénztár, illetve ennek képviselője: Mussoni Antal igazgatónak kezére bízott. — Weisz Ignác a munkáskérdéssel foglalkozott, melynek várható zavarai és kényszerítései ellen okvetlenül védekezni kell, hogy a mezőgazdasági érdekek a legkínosabb meglepetéseknek ne legyenek kitéve. Többek hozzájárulása után a jelenlevők egymást türelemre intik, míg határozottabb körvonalú és országos vélemények ki nem alakulnak e téren s nem fogják kényszeríteni magát a kormányhatalmat

is a legkomolyabb kezdésre, hogy a mezőgazdaság katasztrófális válságba ne jusson. Több tárgy nem lévén, elnök bejelenti ama megállapodást, amelyben a távozó titkárral megegyezett, hogy az átadás zökkenés nélkül menjen végbe.

D. J.

Az orvosok díjazása. Az Országos Orvosszövetség eperjesi fiókjá december 17-ikén dr. Holénia Gyula városi főorvos, orvosszövetségi elnök vezetése alatt ülést tartott, melyen az Eperjes város területén gyakorlatot folytató, alábbnevezett orvosok díjazását a következőkben állapította meg: Rendelési díj az orvos lakásán 6 kor. nappal, éjjel 12 kor. Látogatási díj háznál: első látogatás 10 kor., minden további 6 kor. Éjjel a nappalnak kétszerese. Konziliumoknál a házi- és kezelőorvos ugyanolyan összeggel honorálandó, mint a konzultáló orvosok. Konzilium díja 20 kor. A háziorvos évi díjazása minimum 200 kor., egyes különös méltánylást igénylő esetek kivételével (segélyre szoruló hadbavonultak családjai, nyugdíjasok, özvegyek, tisztviselők VIII. fiz. fokozattól lefelé). Mindennemű műtét, szülés, éjjeli látogatás külön díjazandó. Uradalmi orvos minimuma egy uradalomban 400 kor. Az éjjeli látogatások külön díjazandók. Intézeti orvosi állás növendékeként, illetve tagonként 20 korona. Vidéki kezelésnél s látogatásnál a díjazás alapja időszerint számítandó, még pedig első óra 20 kor., minden megkezdett óra 10 koronával, orvosért küldött fuvarnál, ellenkező esetben a fuvar külön díjazandó. Éjjeli látogatásnál a díjak kétszerese számítandó. Dr. Baumöhl Zsigmond, dr. Csatary Ágost, dr. Duschnitz Soma, dr. Ferbstein Márk, dr. Földi Manó, dr. Hartmann Imre, dr. Holénia Gyula, dr. Hübschmann Bertalan, dr. Rácz Dezső, dr. Strausz Zsigmond, dr. Weisz Jakab.

Elvesztett pénz. Özv. Huzsvár Istvánné, helybeli piaci áruszó dec. 17-ikén a vajpicacon elvesztette pénzes zacskóját 424 koronával. A szegény asszony kéri a megtalálót, szolgáltatassa be a pénzét a rendőrségen.

Legtöbb háborús adót fizetők.

(Folyt. és vége.)		Jövedelemadó	Vagyonadó	Hadi-nyereségadó
Semsey Ottó	Deméte	K. 1920—	405—	2316-95
Br. Uslar-Gleichen Ottó	"	1130—	405—	2231-46
Ilkovicz Adolf	Szedikert	3320—	485—	4830-45
Özv. Adler Samuné	Kapi	3320—	119—	8042-20
Korach Márk	Kapinémefalu	610—	34—	444-50
Folytin Mihály	Alsósebes	970—	34—	1252-50
Özv. gr. Wengerszky Hugoné	"	6250—	1260—	17,808-85
Tuhrinszky-Szabol János	"	730—	—	674—
Ardó Alfréd	"	3520—	158—	8714-10
Regenwasser Henrik	"	810—	32—	788-58
Dr. Piller Dezső	Licsérd	2684-68	660—	6909-84
Hercz Frigyes	Lapispatak	730—	72—	215—
Schwarz Leo	Sárosbogdány	2920—	305—	4939-53
Schwarz Izsó	Somos	3120—	365—	5581-10
Schwarz József	"	1920—	365—	1995-78
Ujházy Iván	Böki	1720—	565—	756-07
Ujházy László	Budamér	1576-80	1263-20	1350—
"	"	1080-40	—	—
Hedry Géza	Radács	3120—	565—	8570—
Piller Kálmán	Pillerpeklén	3970—	610—	5982-50
Dr. Hodossy Sándor	Kissáros	1720—	285—	469-80
Lefkovicz Mór	"	730—	43—	1020-37
Ij. Meliörisz Kálmán	"	1420—	405—	2299-49
Weisz Ernő	Kende	890—	—	1730—
Kirchmayer Gerő	Eperjesenyiczke	1720—	365—	493-15
Dr. Prokopovitsch Béla	Kisszeben	810—	370—	—
Zipszer Samu	"	970—	43—	1663-82
Riemer Bernát	"	410—	15—	1535-03
Rosenfeld Ignác	"	745-76	714-22	—
Dr. Ungár Miklós	"	1050—	31—	1491-40
Péchy Elek	Sztankahermány	2320—	325—	2149-32
Szinyei Merse Félix	Jernye	4290—	264—	10,654—
Bujanovics Sándor	Sárosizsép	4492-10	1120—	997-35
Fortgang Sámuel	Paloncza	3320—	93—	2259-95
Schönberg József	"	3320—	93—	2259-95
Führer Ligót	"	490—	17—	1209-40
Alapi Salamon Olga	"	1520—	405—	—
Alapi Salamon Klára hagyat.	"	890—	72—	—
Alapi Salamon Géza	Palocsa	10,500—	4500—	7092-94
Bunczel Rudolf	"	730—	66—	507-85

Mozgószínházak műsora.

OLYMPIA:

Vasárnap *Az obszúr*, Bakonyi-Kálmán operettje. Kedden (karácsony első napján) *A szentjóni erdő titka* (Phönix-film).

Szerdán (karácsony másodnapján) *Harrison és Barrison*, Rátkay- s Gyárfással.

Szombaton *A napnyugati hercegnő* (Princessin aus Neutralien), Henny Portennel.

URÁNIA:

Vasárnap *A mirtuszkoszorú*.

Kedden (karácsony első napján) *Clemenceau*, ifj. Dumástól.

Szerdán (karácsony másodnapján) *A szerencse fia*, Csorossal.

Csütörtökön *Csókos éjszakák*, Menichellivel.

Hirtelen halál. Dec. 16-ikán *Czibere* János 36-éves kocsis, nagykászéri lakost egy eperjesi istállóban halva találták. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy szívszélhűdés ölte meg.

„Gépészek Szaklapja” címen rendes heti mellékletet ad ki a MOLNÁROK LAPJA (Budapest, V., Csáky-u. 12.), amely gyakorlati szakemberek részére valóságos tömegét adja a tapasztalatoknak és útmutatásoknak. Mutatványszám ingyen kérhető.

„Perpetuum” folytonzó kályha minden nagyságban és kivitelben kapható *Luchs* Ede és Társa cégnél Eperjesen. Ezen kályhák használata 50% fűtőanyag-megtakarítást jelent.

Padlástűz. Kohut Jánosné Hentes-u. 19. számú házában csütörtök délután kigyulladt a konyha padlása s félig leégett.

Baleset. *Konecsni* Máttyás, városi rendőrségünk legidősebb rendőre vasárnap, szolgálatának teljesítése közben az utcán elesett s bokájában kifecamította a lábát.

Meglopott fogoly. Zsivadiner György szerb hadifogoly feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes feltörte a ládáját és onnan a 600 kor. összetakarított pénzét ellopta.

Karácsonyi ajándéku!
csinos kivitelben készít

NÉVJEGYEKET

a KÖSCH ÁRPÁD cég
könyvnyomató-műintézete
Eperjes.

Aszbesztkészletek bejelentése. A kassa keresk. és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét a minisztériumnak rendeltére a nyers aszbesztkészletek bejelentéséről, valamint forgalombahozataluk és felhasználásuk korlátozása tárgyában. Az említett rendelet a kamara hivatalánál eredetiben megtekinthető s a rájuk vonatkozó felvilágosítások megkaphatók.

Pályázat. Heinr. Walden, prag-wrechewitzi gombmúzeum ő cs. és kir. wensege Károly István főherceg, tengernagy védnöksége alatt 5000 kor. pályázatot írt ki ruhagombolók, illetve ruhadarabok alkotására, amelyek kar- amputáltak vagy sérültkarúak felöltözökését és levetközését idegen segítség nélkül lehetővé teszik. A pályázati felhívás és a tájékoztatások a kassai keresk. és iparkamara hivatalában megtekinthetők.

Főzőüst-beszerzés. A hadügyminisztérium leiratában arról értesítette a kassai keresk. és iparkamarát, hogy 1200 drb 85-literes és 1200 darab 120-literes ürtartalmú, belül gondosan cinnezett, kívül rozsdavédő festékekkel bevont billenő főzőüstöt (Kippkochkessel) kíván beszerezni. Minden üsthöz 1 méter hosszú kéménycső, két kéménykönyök és 1 pár erős hordórúd szállítandó. Az anyag vaslemez. Az ajánlatban közölni kell, hogy a cég a szükséges vaslemez- anyaggal rendelkezik-e és hogy az üstök cinnezéséhez mennyi cinnre van szüksége.

Elveszett egy női arany jegygyűrű a fapari szakiskolától Spanner hentesboltjáig vezető úton. A bevésített évszám 1911. III. 5. A megtaláló 50 kor. jutalomban részesül a rendőrségen.

Drágán árúsította a szappant. A rendőri büntetőbíróóság *Korhfeld* Mórnet 100 kor. pénzbüntetésre ítélte, mert az 1 kor. 10 filléres „hadipipereszappant” 2 koronával árúsította s mert a forgalombahozott szappandarabokon az árjelzés le volt vakarva.

Elütötte a vonat. A bártfai vonat dec. 6-ikán d. u. 5 óra tájban Bártfa közelében az egyik vasúti átjárónál elütötte Rudenyko Vaszily orosz hadifoglyot, aki szekeren fát szállított. Az összeütközés oly szerencsésen történt, hogy a vgyázatlan fogoly aránylag kisebb sérülések árán menekült meg.

Felmentő ítélet. *Rannegiszter* Lipót eperjesi rőföskereskedő árdrágítás miatt a rendőrkapitányság által 500 kor. pénzbüntetésre lett elítélve, miként azt annak idején lapunk közölte is. Most érkezett le a belügyminiszter ítélete, mely szerint a terhelt mindkét alsóbbfokú ítélet megváltoztatása mellett, az ellene emelt vád és következményei alól fel lett mentve.

Két veszettségre gyanús eb garázdálkodása. Hétfőn d. u. Alsósebes és Eperjes között az országúton egy kis sárga kutya többeket mart meg, köztük egy ismeretlen katonát is, aki eddig nem jelentkezett. Kedden és szerdán pedig a városban egy szintén ismeretlen, középtermű fekete kutya, amely nagyon ingerlékeny volt, a nyílt utcán több embert mart meg. Miután mindkét eb viselkedésénél fogva veszettség gyanúsították, a rendőrkapitány intézkedésére a megmart egyéneket rögtön a Pasteurbe szállították, egyben elrendelte a rendőrkapitány, hogy a veszettség gyanújának tisztázásáig minden ebet otthon megkötve tartsanak.

Szerkesztői üzenet.

T. S. I. Az érdekes életkép helyszíne miatt egyelőre nem volt közölhető.

? — A szecessziós versforma levon a két költemény értékéből. Előnyösebb lesz a régi alakkal próbálkozni.

Felelős szerkesztő:
dr. Rosenberg Teofil.

Kiadótulajdonosok:
Koós Ernő és Frigyes.

A valódi legfinomabb

tea-kivonat

rum- és citrom-ízzel

kizárólag

Mauks K. irodájában
EPERJES, Szebeni-út 2. sz. a. kapható.

Utánzatokat
tessék visszautasítani!

Középiskolai és polgári iskolai magánvizsgákra

osztályösszevonással, érettségire a leggyorsabban, felelősség mellett készít elő

Zsoldos Tanintézet

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Telefon 32-40.

□ Ismertetőt küld az igazgatóság. □

A Főutea 40. sz. (Koós-) házában egy

ÜZLETHELYISÉG

■ ■ ■ 1918. május, esetleg már febr. 1-jével kiadó. ■ ■ ■

A BÉKE-HADIKÖLCSÖNRE

minden tőkebefektetés nélkül jegyezhet, ha páratlanul előnyös életbiztosítást köt a

BERLINI VIKTORIÁNÁL.

Képviselőség: Székely Adolf, Eperjes, Kerényi-u. 6

Földbirtokosok,

kik ma rendelkeznek, kora tavasszal biztosan szánhatnak s ezért tanácsos már most nálam azonnal megrendelni a hírneves és elismert

új kétgéprendszerű motorekgarnitúrát,

mely egy elsőrangú németországi gyár gyártmányát képezi. Óriási előnye az eddigi szántógépekkel szemben, hogy laptalajban szerkezete és könnyűsége folytán nem süpped és kötődik agyagos talajban is kielégítő munkát végez. A motor négyveljű és 35-lóerős. Egyéb mezőgazdasági munkálatok elvégzésére is alkalmas, ú. m. cséplés, szecsakavagásra, darakészítésre, vontatásra stb. — Ugyancsak ajánlok vételre 16 HP. gőzekegarnitúra új alkatrészt, valamint új gőz- és motorekéhez való sodronyköteleket.

BÉKÉSI LAJOS, műszaki iroda
Budapest, Almási-tér 8/b.

Fizesse elő
a magyar értelmiség
napilapját

AZ UJSÁG-ot.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

Saját érdekében cselekszik, ha haja ápolására Szalai-hajszeszt használ. Kipróbált és kitűnően bevált. Megakadályozza a korpaképződést, megerősíti a hajtüszőket és meggátolja a hajhullást. A haj színét fenntartja. Nagy üveg ára 5 korona.

Szép bársonysíma archív nyér, ha bőrének ápolását Vénus-arckrémmel segíti elő. Elmulasztja a bőrtisztatlanságokat. Doboza 3 korona. — Hozzávaló kitűnő szappan 7 korona (Vénus-szappan).

Szinehagyott ruháit befestheti és pénzt takarít meg, ha az elsőrendű német gyártmányú Ideal ruhafestéket használja. Csomagja 50 fillér. — Ne kísérletezzen értéktelen utánzatokkal! **Merkur ruhakékítő** csomagja 70 fillér. — **Ideal ruhakeményítő** doboza 1 korona 50 fillér.

SZALAI MIKLÓS okl. gyógyszerész
kosmet. laborat. KISPEST, Fő-u. 28.

HIRDESSÜNK
AZ EPERJESI LAPOKBAN!

Előfizetés:
Egész évre
Félévre
Negyedévre.

Hirdetési díj: Egy
sorsor egyszeri
15 f. Rözmények

A v

Tisztelt Sz.

A most be

latról, annak

nyomásaimat

az alábbi főb

Az első

ebből a nagy

hogyan egy a

nem ismerő,

alkotása, mely

mindannak ele

kednék, mint a

és remélnék.

emberek közö

abban, hogy e

nek csak az

hogyan mentül

embernek adjon

a nemzet ügy

választások új

képviselje is a

Elismerem, hog

egyike a rideg

fikálni a népre

azokat, amelye

arra, hogy az

érdekeket meg

partikuláris és

janak annyi

érzéssel, a haz

ezeket az egye

jük teljes latb

vényre juttatn

A megrost

gét és fontos

is kiemeli; a

„Javaslatunk

választásánál

a gondolatot

az állampolgá

a jogoknak

E helyes gon

sítja meg, sőt

azt alább lát

sem kíséri.

egyike ugyan

választójogi

különösen egy

CSEM

LEGJO